

CÜMLENİN ÖGELERİ

Temel Ögeler: Yüklem ve Özne. Bunlara temel öge denmesinin sebebi yüklemsiz ve öznesiz cümle olmayacağı içindir.

Yardımcı Ögeler

- *Nesne (Belirtili Nesne/Belirtisiz Nesne)*
- *Yer Tamlayıcısı*
- *Zarf Tamlayıcısı*

DİKKAT!

- Yüklem cümlenin en temel ögesidir.
- Yüklem olmazsa cümle de olmaz. Bu yüzden yüklem tek başına cümle özelliği gösterir.

ÖRNEK: Gurbette ömrüm geçecek.

ÖRNEK: Hayatte en hakiki mürşit ilimdir

UYARI!

Bazı cümlelerde yüklem ortaktır.

ÖRNEK: Güle bülübül, doğa kartal konar.

ÖZNE

Yüklemin bildirdiği işi yapan ögedir.

ÖRNEK: Bu güzelliği ben kaleme almak isterdim.

UYARI!

Özne de, yüklemde olduğu gibi söz gruplarından oluşabilir.

ÖRNEK: Okulun bahçesi sanri bize merhaba diyor

ÖRNEK: Bugün sizi ararız.

NESNE

Cümlede öznenin yaptığı işten etkilenen ögedir.

ÖRNEK: Adam panereyi açtı

NESNE

Belirtili Nesne (neyi /kimi)

Belirtisiz Nesne (ne)

ÖRNEK: *Berat uçurtmayı yerden kaldırdı.*

ÖRNEK: Yıllarca onun romanlarını okuduk.

ÖRNEK: Bir tabak yemek yemişti.

UYARI!

Cümlelerde alıntı ifadeleriyle karşılaşırız. Bu alıntı ifadeleri ne sorusuna cevap verdiği için belirtisiz nesne görevinde karşımıza çıkar.

ÖRNEK: Sanatçı "Cehennem başkalarıdır." der.

UYARI!

Belirtisiz nesne ile öznenin sorular aynıdır. Bu öğeleri karıştırmamak için özne bulunmalı, sonra nesne bulunmalıdır.

ÖRNEK: Bazı balıklar yosun yer.

YER TAMLAYICISI

Yüklemin yöneldiği bulunduğu, ayrıldığı yeri gösteren ögeye denir.

	Yönelme Durum	-a, -e	neye, kime,
	Eki	-da, -de	nereye
Yer Tamlayıcısı	Bulunma Durum	-da, -de	neyde, kimde,
	Eki		kimden
	Çıkma Durum	-den, dan	neyden, kimden,
	Eki		nereden

ÖRNEK : Kedi bahçedeki ağaca tırmandı.

ÖRNEK: Bulatların kol kola gezdiği gökyüzüne uzun baktı.

UYARI!

-e, -de, -den durum ekini alan sözcük her zaman yer tamlayıcısı olmaz.

ÖRNEK: Okullar eylülde açılacak.

ÖRNEK: Uyanamadığından işe gecikmiş.

ZARF TAMLAYICISI

Yüklemin anlamını zaman, durum, yer-yön ve nicelik bakımından tamamlayan ögelerdir.

ÖRNEK: Akşamları balkonda çay içerim.

ÖRNEK: İşçiler yorgun olmalı.

UYARI!

Yer- yön bildiren sözcükler -e, -de, -den hal eklerinden birini alırsa yer tamlayıcısı olur.

Örnek: Pencereden dışarıya baktı.